

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Jugoslovenska nevtralnost - odločujoč činitelj v razvoju položaja na Balkanu

Italijansko priznanje naši nevtralnosti, ki je v interesu vseh narodov v Podunavju - Jugoslavija ostane izven trojnega pakta, ki vsebuje obveznosti vojnega značaja, kar ni združljivo z nevtralnostjo naše države

Rim, 15. jan. 1. Ugledna italijanska revija »Nouva Antologia« prinaša v januarjski številki politični pregled svojega sedelavca Romulusa, ki piše med drugim:

Berlinski pakt pomeni trden temelj za evropsko rekonstrukcijo. Madžarska se je naslonila na ta pakt in je mogla na podlagi novega duhovnega stanja urediti svoje odnose z Jugoslavijo. Tako ena kakor druga država sta našli v želji držav osi, da se ohrani mir v Podunavju, potrebne in zadostne pogoje za izjavo medsebojnega prijateljstva.

Nevtralnost Jugoslavije je v interesu narodov, ki žive na eni in drugi strani Dunava. Ker to nevtralnost resno pojmuje in v praksi beograjska vlada skrupulozno iz-

vaja, je postala odločujoč činitelj v razvoju balkanske situacije v smislu, kakor sta to želeli Italija in Nemčija. Predsednik jugoslovenske vlade Cvetković je v svojem govoru 6. decembra izrazil zadovoljstvo zaradi ugodne mednarodne situacije same Jugoslavije.

Razumljivo je, da Jugoslavija pojmuje svoje delovanje tako, da je izven trojnega pakta, ki vsebuje obveznosti vojnega značaja. Te obveznosti niso kompatibilne z nevtralnostjo, ki jo je izjavila in ki si jo lasti jugoslovenska vlada. Sodelovanje Jugoslavije s politiko držav osi se vendar lahko realizira z njenim sodelovanjem naslanjajočim se na čvrste baze njenega prijateljstva z Madžarsko, kar vodi do ta-

ko imenovane stabilizacije v podunavsko balkanskem področju. Os, kakor tudi vse državne podpisnice trojnega pakta, odločno žele to stabilizacijo.

Članek omenja pakt, ki je bil zaključen med Jugoslavijo in Madžarsko, kakor tudi govore obeh zunanjih ministrov ob tej priložnosti. Nato pravi:

Govor bolgarskega zunanjega ministra Popova ni vseboval makedonskega vprašanja, niti v primeru z Jugoslavijo niti z Grčijo. Vendar pa se nadalje obstoječa neka nezaupanja Beograda do Sofije. Nujno bo jugoslovensko-madžarski pakt vplival, da se tako izrazimo, da ponovno oživi pakt, sklenjen leta 1937. med Sofijo in Beogradom. Čim bolj se urejuje in konsolidira

položaj Bolgarije, tem manj je pričakovati nepremišljenih in naglih sklepov anarške vlade.

V Bolgariji ni nobene tuje vojske

Sofija, 15. jan. s. (Tass). Bolgarska telegrafna agencija je objavila včeraj naslednji komunikat:

V zvezi s tendencioznimi govoricami, ki so bile razširjene v inozemstvu o prihajanju nemške vojske v Bolgarijo in o diplomatskih demarših, ki jih je v zvezi s tem baje podvzela bolgarska vlada, je bolgarska telegrafna agencija pooblašena

izjaviti, da nobena tuja vojska ne prihaja v Bolgarijo in da ni bolgarska vlada podvzela zaradi tega nobene demarše pri kakih drugi vladi, ker za tako demaršo tudi ni bilo nobenega povičja.

Konferenca podunavskih držav

Bukarešta, 15. jan. e. (Havas) Konferenca podunavskih držav bo 20. februarja v Bukarešti. Konferenca se bodo udeležili Rumunija, Italija, Nemčija in Sovjetska zveza.

Važnost sredozemske fronte

Glasilu madžarskega ministrskega predsednika o angleških vojnih ciljih na Bližnjem vzhodu - Vojaška posvetovanja med angleškimi in turškimi poveljniki v Ankari

Budimpešta, 15. jan. e. Glasilo ministrskega predsednika grofa Telekija »Magyar Ország« piše v uvodniku o vojnih ciljih Anglije na Bližnjem vzhodu. Članek ugotavlja, da ima Anglija namen na tem področju formirati popolnoma moderno vojsko.

Angleško-turški razgovori niso več navadni razgovori, ker je popolnoma gotovo, da se želi s tem koordinirano sodelovanje med turško in angleško vojsko. London ima namen, da kljub padcu Francije in Rumunije ne opusti prvotnega načrta generala Weyganda o ustvaritvi druge fronte na Bližnjem vzhodu. Nemčija in Italija razpolagata danes z mnogo močnejšo pozicijo na Balkanu kot preteklo leto in če bo potrebno, se bosta državi osi Rim-Berlin z močnimi silami lahko ubranili pred vsakim morebitnim napadom s te strani. Če bi bile angleške priprave mnogo bolj nevarne kot sedaj, potem bi lahko osi Rim-Berlin začela ofenzivo, da odbije te angleške priprave.

V vsakem primeru, zaključuje list, je ta del fronte tudi z diplomatskega in političnega stališča ter s stališča vojne tehnike eden najvažnejših.

Berlin, 15. jan. e. Posvetovanje med angleškimi in turškimi generalnim štabom je bilo sprejeto v tukajšnjih novinarskih krogih z velikim zanimanjem. Zadnji dogodki v zvezi z Bolgarijo so vsakakor povod za tako veliko pozornost, toda na merodajnem mestu je bilo rečeno, da na te razgovore ne poлагajo velike važnosti.

Ankara, 15. jan. AA. (Stefani) Pomočnik načelnika generalnega štaba general Asim Gunduz je sredi prireditelj večerje na čast angleškim poveljnikom, ki so sedaj v Ankari.

Angleški vojni cilji

London, 15. jan. AA. (Reuter) Često se postavlja vprašanje, kakaj angleška vlada ne objavi svojih vojnih ciljev. V londonskih krogih se namreč raje govori o mirovniških ciljih, je rekel Greenwood, minister brez portfelja. Greenwood zlasti proučuje vprašanje obnove mira in je v zvezi z angleškimi vojnimi cilji rekel, da so ti zelo preprosti, jasni in vsem znani: ker je glavna stvar ta kako premagati sovražnika.

Mirovni cilji zahtevajo mnogo posvetovanja, ampak tudi z zavezniki, zlasti pa z Ameriko. O tem se razpravlja tudi z zastopniki raznih cerkva. Na podlagi tega bi se lahko reklo, da bi pet točk o miru ki jih je papež izrekel ob začetku sovražnosti in jih ponovil v božični poslanici lahko bilo temelj za moralni dvig ki se naj izvede. Zastopniki anglikanske cerkve so že izjavili, da se tudi strinjajo s točkami poglavarja katoliške cerkve Najbrž bo o tem kmalu tudi Churchill izrekel svojo besedo.

„Revolucija v Sredozemskem morju“

Berlin, 15. jan. AA. (Stefani) »Frankfurter Zeitung« objavlja članek pod naslovom »Revolucija v Sredozemskem morju«. Članek najprej pravi, da vsaka doba prinaša velik razvoj v političnem, gospodarskem socialnem in duhovnem okviru. Članek pravi, da sta v tej dobi Italija in Nemčija izvedli svoje narodno združjenje in da se jima ej posrečilo uresničiti velik načrt, kako združiti v iskrenem in glob-

kem prijateljstvu oba naroda, kar je bilo potrebno az izpolnitev velike zgodovinske naloge. Ta zgodovinska naloga pa je, da se uvede v Evropi nov red in da se organizirajo primerni življenjski prostori na novih načelih pravičnosti. Članek pravi, da Italija sedaj, ko je dobila svoje afriško cesarstvo, stoji pred vprašanjem, da to svoje cesarstvo poveže s svojo ožjo domovino in da svoj vpliv razširi na življenjski prostor, ki ga ji je določil njen naravni pokraj.

To je bila tista velika revolucija na Sredozemskem morju, ki se je začela in ki je bila ravno te dni izoblikovana in razložena v zanimivi knjigi ministra Schmida. Gre za revolucijo, ki naj odpre vrata Sredozemskemu morju, ki je še v angleških rokah.

Boji v Albaniji

Po vesteh ameriških poročevalcev so Grki dosegli nove uspehe ob jadranski obali in pri Klisuri - Močni italijanski protinapadi

Atene, 15. jan. s. (Tass) Associated Press javlja, da so Grki na bojišču v Albaniji dosegli nove uspehe v sektorju ob jadranski obali in severno od Klisure.

Ameriški poročevalci na bojišču javljajo, da je velik del grške vojske opremljen z najmodernejšim avtomatičnim strelnim orožjem in s strojnimi topovi.

Atene, 15. jan. s. (Ass. Press) Po grških uradnih informacijah so izvedli Italijani včeraj in predvčeršnjim na grške postojanke dva dokaj močna protinapada, ki pa sta bila oba s težkimi izgubami odbita. Italijani so se morali po ostrem boju umakniti na svoje izhodiščne postojanke. Zlasti drugi protinapad je bil zelo krvav. Italijani so utrpeli žrtve ter so pustili na bojišču več ujetnikov med drugimi dva častnika. Grki so odgovorili na napad najprej s silovitimi topniškimi ognjem nato pa so tudi sami prešli v bajonetni napad.

V ponedeljek so Grki zepelnili na bojišču 4 italijanske tanke. Tri izmed njih so lahko že naslednjega dne sam zopet uporabili v borbi. Grško protiletalsko topništvo je sestrelilo eno italijansko letalo.

Grško vojno poročilo

Atene, 15. jan. s. (Atenska te. ag.) Grški generalni štab javlja v svojem središnjem 80. vojnem poročilu:

Omejena aktivnost naše vojske na bojišču. Zasedli smo zopet več ujetnikov.

Angleži o grški vztrajnosti

London, 15. jan. s. (Reuter). »Times« poročevalce na bojišču v Albaniji komentira zavzetje Klisure po grški vojski ter pravi, da je mogoče na podlagi točne analize bojev za Klisuro ugotoviti, da je v teh bojih imela predvsem vlogo boljša fizična kondicija grških vojakov. Italijani niso pokazali pomanjkanje poguma, pač pa so se izkazali Grki kot neprimerno spretni in vztrajnejši. Grški vojski so se povzpeli v goratem terenu na položaje, ki so se Italijanom zdeli nedostopni. Pri tem pa so Grki včasih na take položaje pripeljali celo topove.

Italija ostane zvesta Nemčiji

Rim, 15. jan. e. (Tr. Pr.) V zvezi z vestmi razširjenimi v inozemstvu, po katerih naj bi ameriški veleposlanik Phillips izročil kralju Viktorju Emanuelu posebno spomenico predsednika Roosevelta, v kateri prosi Roosevelt, naj v primeru vojnih komplikacij med Nemčijo in Zedinjenimi državami Italija ostala nevtralna, je izjavil službeni predstavnik vlade naslednje: Političnim krogom v Rimu takšna poslanca ni znana in se tudi ne ujema vsebina. Če se pa polkažejo vesti v zvezi s to poslatko, kot točne, bo odgovorila Italija tako: Italija se bri od strani Nemčije v vojni, ki se mora zmagovito končati in v kateri je vsak nasprotnik Nemčije hkrati tudi nasprotnik Italije.

Z naše meje

Bitolj, 15. jan. e. Na odseku pri Podgradcu tudi včeraj ni bilo nobenih pomembnih dogodkov. Ves dan je vladala zatišje, samo tu pa tam je pekel kak strah. Od izvira reke Skumbe in nekoliko bolj proti jugu se je slišalo topovsko streljanje, ki je s kratkimi presledki trajalo skoraj ves dan. Dasi je bilo včeraj ugodno vreme vendar ni bilo večjih letalskih akcij, pač pa samo izvidniški poleti.

Djevdjelija, 15. jan. e. Kakor javljajo grški listi je grško vrhovno poveljstvo odredilo povečan pritisk na vsej fronti, zlasti pri Tepelenju in Klisuri. Italijanski odpor je zelo močan.

Bombardiranje Valone

New York, 15. jan. s. (Columbia B. S.) Po nevarnih informacijah so včeraj grška in angleška letala bombardirala Valono. Prizadet je bil zlasti severni del mesta, kjer je napad povzročil mnogo škode.

Evakuacija italijanskih družin

Atene, 15. jan. s. (Columbia B. S.) Po grških informacijah so pričeli Italijani tako iz Beratov kakor tudi iz Valone evakuirati žene in otroke. Smatrajo, da so evakuacijo povzročili med drugim tudi ponovni letalski napadi angleških in grških letal na obe mesti.

Novih vpoklicev ni bilo

Atene, 15. jan. e. (At. ag.) Netočne vesti tuje propagande javljajo, da je bilo vpoklicanih zopet več razredov in da se je to bak podražil. Točno je, da v vojnih operacijah sodeluje vsega skupaj 12 letnikov, dočim grška vlada razpolaga z 26 razredi. Tudi vesti o podražitvi tobaka niso resnične.

Smrtna kazen za sabotažo

Djevdjelija, 15. jan. e. Na predlog grškega vojnega ministra je bil sprejet za-

Afriško bojišče

Angleška vojska obkrožila oazo Giarabub

Kairo, 15. jan. s. (Reuter) Po poročilih zasebnih vojnih poročevalcev na bojišču v Libiji se priprave za napad na Tobruk nadaljujejo. Angleški izvidniški oddelki so stalno v akciji ob zunanjem utrdbenem pasu okoli Tobruka. Tudi angleško topništvo nadaljuje z obstreljevanjem trdnjavskega sistema. Doselej pa še nobene poročila ne pove, da bi se bil velik napad na italijansko trdnjavo že pričel.

Kairo, 15. jan. s. (Columbia B. S.) Angleži so poslali pred zelenico Giarabub močno vojsko, ki je oazo že popolnoma obkrožila. Cenijo, da je italijanska prisadka v Giarabubu močnejša, nego je bilo prvotno mišljeno. Morda šteje celo do 40.000 mož.

Italijani o negužu
Rim, 15. jan. AA. Diplomatski urednik Stefanija piše: Ras Tafari, ki je pobegnil v Sudan, je objavil, da hoče kmalu ustanoviti ustavno vlado v Addis Abebi. Želje bivšega neguša o uvajanju ustavnosti v Abesiniji niso več v duhu časa. Ko je Haile Selassie še vladal v Addis Abebi, je bilo tam največje suženjstvo, kar potrjujejo spisi, ki so bili objavljeni v Angliji. Zdaž so v Abesiniji Italijani, pred katerimi so Haile Selassie in njegovi pristaši suženjstva pobegnili in sicer na najhitrejši način, kakor je bilo to le mogoče. Haile Selassie pa ni samo pristal suženjstva, ampak tudi istočasno angleški agent v tem smislu, da daje izjave kot njihov agent. O njegovem delovanju se bo še govorilo.

Noč brez letalskih napadov

Preteklo noč ni padla nobena bomba na Anglijo - Vloga angleških nočnih lovskih letal

London, 15. jan. s. (Columbia B. S.) Preteklo noč je bila vsa Anglija brez letalskih napadov. Nobenega poročila ni, da bi se bili kjerkoli pojavili nemški bombniki. Razlog je brez dvoma zelo slabo vreme. Nad Doversko ožino je bila vidnost preteklo noč vprav minimalna.

London, 15. jan. s. (Reuter) Vzrok, da preteklo noč nemška letala niso izvedla nobenega napada na Anglijo, je morda tudi v tem, da so angleški bombniki zadnje dni ponovno zelo močno napadli nemška letalska oporišča v severni Franciji. Drugi razlog pa je najbrž v tem, da vlada nad nemškimi letališči v Franciji zelo slabo vreme.

London, 15. jan. s. (Reuter) Informacijska služba letalskega ministrstva javlja, da stopajo v obrambo Anglije pred nočnimi letalskimi napadi vedno v večjem številu v akciji angleška nočna lovška letala. Ta letala so dosegla že tudi svoje prve uspehe in so sestrelila nekaj nemških letal.

Ker se poslužujejo nočna lovška letala popolnoma nove tehnike, je njihovo udeleževanje za sedaj še vedno samo več ali manj eksperimentalnega značaja. V uporabi teh letal ne gre samo za novo tehniko, temveč je bilo celo letala sama treba na novoben način prilagoditi za nočne polete. Težava za nočne letalske operacije lovskih letal je v tem, da se morajo boriti proti bombnikom ki razvijajo čisto 400 km hitrosti na uro. Kljub temu pa uporabljajo vse letalske vojske nočna lovška letala v vodno večjem številu in so tudi angleški bombniki zadnje čase ponovno našli v teku svojih nočnih napadov na Nemčijo na nemške nočne lovce. Dosele pa so ti nemški lovci imeli manj uspehu in v nasprotju z angleškimi niso sestrelili še nobenega letala.

V ilustraciji udeleževanja nočnih lovcev navaja letalsko ministrstvo primer angleškega letalskega častnika Cunninghama, ki je prejel za svoje uspehe v nočnih borbah z nemškimi bombniki pretekli teden visoko odlikovanje. Cunningham je nedavno ponoči srečal nemški bombnik se spuščal s njim takoj v borbo ter ga nato v višini 7000 m z eno samo salvo strelcev iz svojih streljnic tako zadel, da je nemški bombnik še v zraku eksplodiral. Nato se je spustil Cunningham v borbo še z dru-

gim nemškim bombnikom in ga prav tako poškodoval, tako da se je nemško letalo očitno brez kontrole spuščalo proti morskim gladini.

V zvezi s tem uspehom letalca Cunninghama objavljajo sredi ameriške agencije vest, ki od angleškega letalskega ministrstva sicer še uradno ni potrjena, da se je Cunningham v tem boju poslužil posebno delikatnih novih priprav, s katerimi je opremljeno njegovo letalo. O teh pripravah čuvajo seveda angleški letalski krogi najstrožjo tajnost.

Admiral Leahy obolel

Curih, 15. jan. AA. (Reuter) Po poročilih iz Vichyja je ameriški veleposlanik admiral Leahy obolel na bronhitisu. Več dni bo moral ostati v bolnišniški oskrbi.

Angleški diplomati zapuščajo Madžarsko

Budimpešta, 15. jan. AA. (DNB) Angleški vojaški ataše polkovnik Barclay je zapustil Budimpešto. Trdijo, da je za vselej odšel s tega mesta. V tukajšnjih dobrih obveščenih krogih zagotavljajo, da bodo tudi drugi angleški diplomatski zastopniki zapustili Madžarsko.

Veliko pomanjkanje v Španiji

Bern, 15. jan. AA. (Havas) Poročajo, da vlada v Španiji veliko pomanjkanje hrane, zlasti kruha in da je nemška vlada sklenila del žita, ki ga bo dobila od Rusije, poslati Španiji.

Hud mraz v Rumuniji

Bukarešta, 15. jan. AA. (DNB). V vsej Rumuniji, zlasti pa v Moldaviji je zavladael zelo hud mraz. V Jassyju so imeli včeraj 36 stopinj pod ničlo. Zaradi mraza so morali tamkaj skoraj popolnoma ustaviti ves promet. Po vaseh se pojavljajo tolpe volkov. Borba proti njim je zelo težka zaradi goset megle. Doselej še ni bilo mogoče ugotoviti, koliko ljudi je pomrlo zaradi mraza in koliko so jih raztrgali volkovi. V noči od ponedeljka na torek in včeraj dopoldne so imeli v Bukarešti 24 stopinj pod ničlo.

Ustanovljen je „Angleški svet za vojne dobave v Severni Ameriki“

Tako bo najbolje zagotovljeno neposredno sodelovanje z ameriškimi tvrdkami v skladu z načrti za pomoč Angliji

Washington, 15. jan. s. (Reuter) Z angleškega veleposlanstva je bilo sporočeno, da je angleška vlada osnovala poseben „Angleški svet za vojne dobave v Severni Ameriki“. Načrt tega sveta bo, da nadzoruje vse posle ameriških vojni dobav Angliji ter da se pogaja tudi v vseh vprašanjih dobav v imenu angleške vlade z ameriško vlado.

Za predsednika sveta je imenovan dosedanj predsednik angleške komisije za nakup vojnega materiala v Združenih državah Purvis. Njegov namestnik bo predsednik kanadske Narodne banke Maurice Wilson. Člani sveta pa bodo kanadski minister za oboroževanje Hawkes, poseben odposlanec angleške admiraltete v Kanadi admiral Evans, sef angleške letalske misije v Ameriki in drugi.

Uradno utemeljuje potrebo ustanovitve novega sveta z ogromnim povečanjem ameriških vojni dobav Angliji. Pri tem pa pričakujejo, da bo nova sveta povečala v teku prihodnjih dveh let. Sedaj bo angleška komisija za nakup vojnega materiala v Združenih državah razbremenjena v svojem delu, obstala pa bo seveda še dalje.

V poučenih krogih pripominjajo k ustanovitvi novega sveta, da bo na ta način najboljše zagotovljeno neposredno sodelovanje z ameriškimi tvrdkami, in trgovskimi tvrdkami, v skladu z načrti za ameriško pomoč Angliji, pa tudi za ožje kanadsko-ameriško obrambno sodelovanje. Zato je bila nova komisija ravno v Ottavi v kanadskih uradnih krogih zelo trpo pozdravljena. Ti krogi izjavljajo, da bodo sedaj popolnoma koordinirana prizadevanja Kanade in Združenih držav v oboroževanju.

Razprava o Rooseveltovem zakonu

Washington, 15. jan. s. (Ass. Press) Zunanje-politični odbor reprezentančne zbor-

nice bo pričel z razpravo o Rooseveltovem zakonskem predlogu za proizvodnjo vojnega materiala Angliji in njenim zavezanicam šele danes.

Prva seja odbora bi se bila sicer morala vsiti že včeraj, pa je bila odložena ker je bil zunanj minister Hull ki bi moral kot prvi poročati pred odborom zadnji svoja poročila zunanj minister Hull finančni minister Morgenthau in vojni minister Stimson jutri pa bosta poročala mornariški minister Knox in predsednik odbora za nacionalno obrambo Knudsen.

Washington, 15. jan. AA. (Reuter) Predsednik zunanjega odbora v predstavniki zbornici je izjavil, da bo na današnji seji predložil nov predlog v zvezi s predlogom o pomoči za Anglijo.

Naloga Združenih držav
New York, 15. jan. s. (Ass. Press) Na letnem zborovanju ene največjih ameriških bank „Chase National Bank“ je izjavil predsednik banke v svojem govoru, da je sedaj glavna naloga Združenih držav izvedba obrambnega programa in pomoč Angliji.

Uspeh Anglije ne zavira samo od junašva angleškega naroda, temveč v velikem meru tudi od vojnega materiala, ki ga morajo Angličani dobiti iz Združenih držav. Amerika se danes zaveda, da je v sedanjih vojnih tudi sama ogrožena. Anglija pa se ne more ubraniti samo z junaškim prenašanjem sovražnih letalskih napadov, temveč mora z dobavami materiala iz Amerike izpolniti svoje industrijske zaloge, ki so bile prizadete z letalskimi napadi, kar tudi one dobave, ki so trpele zaradi sovražnih podmorniških napadov. Da izpolni te vrzeli, prav v tem obstoji naloga Združenih držav.

Ta naloga je izvedljiva, ker imajo Združene države največjo industrijsko kapaciteto na svetu, prometne zveze na najvišji

stopnji in finančna sredstva, ki zadostujejo za vsako nalogo. Sedaj je treba samo vse te tri faktorje koordinirati, da bodo Združene države lahko premagale končno preizkušnjo, ki jih čaka.

Ameriški nakupi

Washington, 15. jan. s. (Ass. Press) Ameriška vlada je sklenila nakupiti v Mehiki večje količine živega srebra, prav tako pa bo stopila v pogajanja z različnimi drugimi latinsko-ameriškimi državami za nakup večjih količin raznih rudnin. V poučenih krogih tomlačijo te nakupe na ta način, da bo ameriška vlada s tem preprečila, da bi to blago kupila Japonska.

Fred imenovanjem ameriškega poslanika v Londonu

Washington, 15. jan. s. (Ass. Press) Predsednik Roosevelt je včeraj sporočil novinarjem, da je izbral novega ameriškega veleposlanika v Londonu. Roosevelt je dejal, da o svoji odločitvi še ni obvestil niti izbranega veleposlanika niti angleške vlade.

Angleški vojni stroški

London, 15. jan. s. (Reuter) Finančno ministvo javlja, da so izdatki angleške države bleganje znašali pretekli teden po 13 milijonov funtov na dan 12 milijonov funtov dnevno je bilo porabljenih za vojne izdatke.

Odlet ameriških bombnikov v Anglijo

Elisabeth City, 15. jan. AA. (Reuter) Izvedelo se je, da so iz Elisabeth Cityja v severni Karolini včeraj krenili v Anglijo bombniki, ki so bili pred kratkim zgrajeni v Ameriki. Odletelo jih je v Anglijo pet. Ti bombniki lahko letijo 6.400 km, ne da bi morali pristati.

Toplejšje vreme

Ljubljana, 15. januarja
Ceprav so se ljudje lani precej navadili mraza in ker so se strunili že decembra, vendar niso bili prejšnje dni zadovoljni s „sibirskim mrazom“. Mesto je skoraj izumrlo, pešci so bili celo redki in vsem se je zelo mudilo. Zato je pa bil tem hujši naval na tramvaj. Zadnja podražitev vozne ni prav nič vplivala na tramvajski promet. Vsi tramvajski vozovi so od jutra čisto večera polni in včasih, zlasti zjutraj in popoldne, je v vozovih sila gneča. Da se sprevedniki s težavo prerivajo med potniki.

Včeraj ljudje niso hoteli verjeti napovedim, da bo mraz popustil, zato so pa bili tem bolj prijetno presenečeni davi, ko ni več tako bilo po učenih in nosu. Kazalo je, da se bo kmalu uveljavil jug in začelo je močno snežiti. V primeri z mrazom včeraj je bilo davi mnogo toplejšje. Včeraj je znašala minimalna temperatura okrog -20, davi pa samo -10. Včerajšnji dan je pa bil zelo mrzel, ne le zaradi tako nizke temperature, temveč tudi ker je maksimalna temperatura znašala samo 10 pod ničlo. Ceprav je popoldne sijalo sonce, se oči ne bi moglo bolj segreti.

Zračni tlak je od včeraj še precej popustil in po tem bi smeli sklepati, da bo prevladovalo južno vreme. Toda prejšnje dni se je ozračje tako ohladilo in, ker je zjutraj povesel mnogo snega, se vpliv toplejših zračnih tokov ne more hitro močnejše uveljaviti. Zjutraj se ni zanesljivo, ali bo nastopilo pravo južno vreme, ki bi trajalo delj časa kakor je o novem letu. Vsekakor se moramo še sprizniti z mislijo, da zime še ne bo tako kmalu konec. Zgodovinski smo pa lahko, če ne bo več tako hudega mraza. Doselej je bil januar toplejši kakor lani, med tem ko je bil lani decembar znatno hladnejši od predanjskega. Zjutraj je še prezagladno prerokovati, da bo letošnja zima kaj milejša od lanske.

Klavirski koncert Branke Musulin

Ljubljana, 15. januarja.
V ponedeljek je prvi koncertiral v Ljubljani mlada, nadarjena in že priznana pianistka Branka Musulin. Njen nastavek je s guren odločen in premišljen, kar kaže prečutost, ki jo zna oblikovati planitka. Ton sam in v razmerju do razvijajoče se vrste je estetsko ter gradilno uravnotežen in učinkovito stopnjevan. Odlično tehnično obvladovanje očutje temeljito izsolonost, sprčo katere prinaša izjavljata tudi najtežja tehnična mesta z lahkoto in fineso. V interpretacijskem pogledu izstopa pri njej močna, morda celo pretežno izrazita čustvena poglavitost, ki je bila razvidna zlasti v skladbah Debussyja, Ravela in Tajčeviča. Ta smisel za vsebinsko poglavitost ji omogoča tudi smiselno, estetski izravnavano graditev fraz, izklesane podrobnosti fines in pravilno razumevanje ter sorazmerno druženje posrednih elementov skladbe same. Značaj njene vsebinke in oblikovne interpretacije je prav za prav čisto drugačen, kakor ga običajno vidimo pri pianistkah, in izdaja močno dovoljvaljočo osebnost, ki raste v Musulinovi. Resno, medsebojno strogo povezano in hkrati vsebinski razgibano razvijajo skladbo ne da bi prevladovale negativne podrobnosti, ki predstavljajo v celoti samo enega izmed sestavnih členov. Po umetniški potenci, ki jo je dokazala s svojim izvajanjem v tej mladosti, nedvomno upravičeno sklep, da bo dosegla visoko razvito stopnjo, ki jo glede na dispozičije more in ki si ga umetniški svet obeta. Pri Beethovenu in Bachu potrebne svestne reproduktivne sile sicer še ni izžarjala, kar pa je v njeni življenjski dobi kljub nadovprečni muzikalni nadarjenosti popolnoma razumljivo. Prepričan pa sem da bo v svojem nadaljnjem razvoju dospela tudi do nobili občutljivosti za razumevanje duševno zrelosti in ustvarjalnosti zahtevajočih globlin ter bo sebi oblikovala ustrezajočo prustvalno osebnost. Njen pianistični, ne lepi estetski vidni prikazan koncert, je temu

Zaradi povišanja vseh režijskih stroškov, plač itd. ter cen za filme in pa z ozirom na to, da so tudi časopisi povišali insertno tarifo, za kar kinopodjetja ne morejo najti kritja, a povišanja vstopnine ne smatrajo za umestno, so sklenili ljubljanski premierni kinematografi skrediti svojo dnevno časopisno reklamo. Zelo bodo odsej objavljali svoje dnevne sporede le v listih „Slovenec“ in „Slovenski Narod“.

Cenj. občinstvo prosimo, da blagovoli to upoštevati.
ZDRUŽENJE KINEMATOGRAFSKIH PODJETNIKOV DRAVSKE BANOVINE. Sekcija premiernih kinematografij v Ljubljani.

Po bitki v Sicilskem kanalu

Podrobnosti o pomorski bitki preteklo soboto
Poljske ladje

Kairo, 15. jan. s. (Tass). Posebni poročevalci agencije United Press, ki je spremljal angleško vojno brodovje na poti skozi Sredozemlje, poročajo nekaj podrobnosti o pomorski bitki v Sicilskem prelivu 10. januarja. Poročevalci pravijo, da so tega dne takoj, ko so angleške vojne ladje potopile nekoga italijanskega rušilca, napadli angleško vojno brodovje nemški stromoglavci. Napad je bil petkrat ponovljen. Vredno je bilo veliko število bomb, ki so padle v bližino angleških vojni ladij. V teku teh napadov je bilo 7 nemških letal sestreljenih.

Kairo, 15. jan. s. Posebni poročevalci agencije British United Press, ki je spremljeval pomorski bitki v Sicilskem kanalu, javlja, da so angleške križarke s salvami svojih topov že v kratkem času popolnoma zdrobile enega izmed italijanskih rušilcev. Neki angleški rušilec se je nato podal na mesto katastrofe, da pomaga reševati italijanske mornarje.

Bitka se je vršila zgodaj zjutraj. Več ur pozneje je 15 nemških stromoglavcev, ki so prileteli v višini okoli 3000 m, napadli angleške vojne ladje. Nemška letala so se razvnela v skupine po 3 ter so nato skoraj v vertikalnem letu strmoglavila na angleške ladje. Ko so vrgla nemška letala

svoje bombe, jih je sprejel več tisoč strel iz angleških protiletalskih topov. Takoj nato so stopila v akcijo tudi angleško lovka letala in razvila se je letalska bitka.

London, 15. jan. s. (Ass. Press.) Angleška matična ladja za letala „Illustrious“, katere poškodbe v pomorski bitki v Sicilskem kanalu javlja smučje angleško uradno poročilo, spada med najhujše in najmoderneje angleške vojne ladje. Dograjena je bila šele lani in je šele pravi pred kratkim stopila v aktivno službo angleške vojne mornarice. „Illustrious“ ima 23.000 ton ter 1000 moč posadke. Dolg je 251 m, razvija hitrost 30 milj na uro ter je opremljen s 16 topovi po 4,5 palca. Ladja nosi lahko nad 90 letal. „Illustrious“ se zmanj prekaša po opremi znamenito „Ark Royal“.

Križarka „Southampton“, katero poškodbo prav tako omenja poročilo admiraltete, ima 9000 ton ter je bila zgrajena leta 1934. Do 1936. Križarka razpolaga s 700 močnimi posadke, razvija hitrost 32 milj ter oborožena z 12 6palčnimi, 8 4palčnimi protiletalskimi topovi in 20 manjšimi topovi. Ima tudi 6 21palčnih lansirnih cev za torpede ter nosi 3 letala z enim katalpultom za letala.

poslanik grof v. der Schulenburg, nemški vojaški odposlanec in osebje nemškega veleposlanstva. Od sovjetske strani so prišli na postajo pomočniki ljudskega komisarja za zunanjo trgovino Krutikov, generalni tajnik komisariata za zunanje zadeve Solbojev, ravnatelj srednjevropskega oddelka v komisariatu za zunanjo trgovino Pavlov, šef protokola v zunanjem komisariatu in v komisariatu za zunanjo trgovino.

Fred svojim odhodom je bil poslanik dr. Schnur sprejel pri predsedniku sveta ljudskih komisarjev in komisarjev za zunanje zadeve Molotovu, od katerega se je poslovil. Poslovil se je tudi od njegovega pomočnika in ljudskega komisarja za zunanjo trgovino Mikojana in od pomočnika predsednika sveta ljudskih komisarjev in namestnika komisarja za zunanje zadeve Višinskega.

Siamska ofenziva v Indokini

New York, 15. jan. AA. (Tass). Dopisnik Associated Pressa poroča iz Bangkoka, da siamske čete dalje prodirajo v Kambodžo, da se francoske čete umikajo, ne da bi dajale kak odpor, in da na bojišču ob reki Mekong še vedno traja topniški dvojni. Siamske čete pripravljajo ofenzivo tudi na ostalih frontah.

Rangoon, 15. jan. AA. (Reuter). Uradno poročilo štaba siamske vojske pravi, da sta dve letali indokinske vojske v nedeljo bombardirala Nankopan in da je siamsko letalstvo za povračilo bombardiralo Subanet.

Hanoi, 15. jan. AA. (Havas). Izdano je bilo uradno poročilo, ki pravi da so francoska letala uničila dva siamska bombnika, prav tako pa so bili bombardirani tudi vojaški cilji v Siamu.

Antonescu potuje vendarle v Nemčijo?

Berlin, 15. jan. s. Iz dobro poučenih virov se je slišalo, da naj bi v teku današnjega dne prispel v Salzburg vojvoda rumunske države general Antonescu. Obiskal naj bi zunanjo ministar Ribbentropa v njegovem dvorcu.

O namenu tega ponovnega potovanja generala Antonescu v Nemčijo za sedaj ni mogoče izvesti nič pozitivnega, v dobro poučenih krogih pa mislijo, da bo general Antonescu razpravljal o notranjopolitičnih problemih svoje države. Prav tako smatrajo, da bodo na dnevnem redu tudi vprašanja glede ureditve potrebnih formalnosti za bivanje in oskrbo nemških čet v Rumuniji.

Berlin, 15. jan. s. Na merodajnem mestu potrjujejo vesti, da ni bil povodom novega nesoglasja med Madžarsko in Rumunijo naslovljen apel na državi ozi na postavljena vprašanja je bilo na merodajnem mestu rečeno, da sta državi osl z obema državama v stalnem stiku in da se v zvezi s tem razmotirajo tudi mnoga vprašanja, ki povzročajo nesoglasja. Največje težave delajo teritorialna in narodnostna vprašanja. Državi osl si prizadevata, da odneseje med Rumunijo in Madžarsko ublažita na prijateljski način.

Nemško ruski odnošaji

Moskva, 15. jan. AA. (DNB). Vojda nemškega gospodarskega zastopstva poslanik dr. Schnur je uspešno zaključil pogajanja s sovjetskimi oblastmi in je sponi s svojim spremljevalcem zapustil Moskvo. Na postajo so ga sprejeli nemški vele-

PRIJETNO RAZVEDRILLO IN ZADAVO Robert Taylor

Vam nudita v družabni veseloligri

Ali se spominjaš? in lepa Greer Garson

znana iz filma

KINO UNION, tel. 22-21 Predstave ob 16., 19. in 21. uri >ZBOGOM MR. CHIPS<

Premiera danes ob 16., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA — tel. 27-80

Ljubila je svojega moža... Ali kaj bi storila vsaka žena, če bi bil njen mož razsodnik v natečaju za žensko lepoto? To boste videli v izvrstnem detektivskem

METRO FILMU: **MOJ MOŽ NORI ZA ŽENSKAMI...**

V glavnih vlogah Franchot Tone in Anna Sothern, poznana iz filmov „Moj mož zapeljivec“ in „Moj mož izslednik“

Kakor povsodi je Paula Wessely tudi v Ljubljani doživela popolnen uspeh v filmu „NJENO ŽIVLJENJE“
KINO MATICA, tel. 22-41. Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

živo jamstvo in stvarni prikaz današnjih odlik njene klavirske igre.

Stilno pravilno razporejen in zaključen koncert je obsegal v prvem delu dve Scarlattijevi sonati, Bachovo Partito v B-duru in teško ter razsežno Beethovovo Sonato op. 111 v e-molu, v drugem delu zlasti ritmično zanimivo Gredino tri Tajčevičeve preludije, Ravelov Ondino in dve Debussyjevi skladbi (Brugeses, Jardins sous la Pluie), medtem ko je bil poslednji del posvečen izključno Chopinu Berceuse, etude v f-molu, as-duru in e-molu, op. 25, ter Scherzu v n-molu. Medtem ko je v skladbah Scarlattija, Bacha in Beethovna izstopal formalni naglas, kar je iz stilnega vidika docela utemeljeno, je v ostalih skladbah dobil čustveni moment izredno široko in globino. Zlasti velja to za Debussyja in Chopina, ki sta ji očitno zelo blizu in ju je izvedla z velikim elanom, fineso in nežnostjo, ki pa nikakor ni zakrivala njene poudarjalne moči; po kvaliteti izvajanja pa nista prav nič zastajala tudi Tajčevič in Ravel. V prvem delu je posebno učinkovito predstavila Scarlattija.

Ves koncert B.anke Musulinove je bil zelo kvalitativen in je izjavil pri občinstvu izredno navdušeno priznanje ter je planistka morala dodati več skladb. Sprito njene velikega uspeha se ne smemo, da jo bomo spet kmalu slišali pri nas in da se bodo tudi širši krogi zainteresirali za delo mlade umetnice.

Mladinski koncert na Jesenicah

Jesenice, 14. januarja.
V okviru Zveze narodnih žena in deklet je bil v nedeljo zvečer v Sokolskem domu mladinski koncert, katerega prebit-k je bil namenjen za kritje stroškov božične, pri kateri je ZNZD oddarila lepo število stro-mašnih otrok. Nastopili je mladinski tamburaški zbor ZNZD pod vodstvom dirigenta g. Jakoba Zena ml. Mladi harmonikarji so pod vodstvom g. Ključa dovršno odigrali več skladb in želi zasluženo odobravanje. Prvič je na Jesenicah nastopil mladinski mešani zbor „Gorenji ki slavčake iz Slovenskega Javornika, ki je pod taktirko povodnje g. Karola Lorenca lepo zapel nekaj pesmi. Koncert je prav lepo uspeh, mladi godbeniki in pevci so bili pa deležni gromkih ovacij hvalilnega občinstva.

Pri koncertu je sodelovalo okoli 60 deklet in deklic, katerim je odbor ZNZD priredil čajanko.

V gromkem pogledu na koncert ni dosegel svojega namena. Zaradi velikega števila prireditve, ki se je v istem času vršila na stadionu, je bil koncert zelo slabo obiskan in bodo z vstopnino komaj kriti režijskih stroškov. Ta lepa mladinska pevka in glasbena prireditve je gotovo zaslužila večje zanimanje in podporo jesenike javnosti, še posebno glede na njen človekoljubni namen.

Zveza narodnih žena in deklet bo v nedeljo 19. t. m. ob 15.30 ponovila mladinski koncert v Sokolskem domu na Javorniku. Odbor apelira na vse prijatelje mladinske glasbe, predvsem pa na vse tovariše in tovarišice da se mladinskega koncerta polnoštevilno udeležijo in s tem prireditve moralno in gromko podpro.

Živilski trg

Ljubljana, 15. januarja
Prejšnje dni se je skoraj ustavilo življenje na živilskem trgu. Mraz je bil nekoliko prehud tudi za prodajalke, ki so ga vajene, razen tega so pa tudi nekatera živila zmrazovala. Težave so bile celo s prodajo mesa na mesarskih stojnicah; meso je zmrazovalo, da je bilo trdo kakor kamen ter so ga prodajalci s težavo razsekavali in nekateri so si morali pomagati celo z žagami. Najbolj so se pa mraza bale gospodinjice in si mnoge niso upale na trg. Nekateri gospodinjice in služkinje so ne-prevične, ker ne zavarujejo dobro zelenjave, čebule, krompirja itd. v cekarjih, doma se pa jeze, da so kupile zmrazjeno blago. Zelenjava je precej občutljiva za mraz, zlasti cvetača. Kmalu pa tudi zmrazne na prostem krompir, če ni dobro zavito. Zelo je občutljiva za mraz čebula. Tudi oranže je treba skrbno varovati, ko je tako hud mraz, kakršen je bil prejšnje dni. Manj so občutljiva jabolka, vendar jih je pri mrazu -10 C tudi že treba pokrivati. Stalne prodajalke dobro vedo, da živila zmrazujejo na prostem, zato jih skrbno varujejo, kajti pokvarjenih bi ne moglo prodajati. Nekateri prodajalke so imele te dni na trgu tudi pečice na ogelje. Postavile so jih pod tržne mize, kar je precej pomagalo, da živila niso naglo zmrazovala.

Danes pa mraz ni bil več tako nevaren. Zato je bil trg tudi nekoliko bolj založen in tudi gospodinjice je bilo nekoliko več. Kljub hudemu mrazu tudi prejšnje dni ni nikdar primanjlovo zelenjave na trgu. V splošnem zelenjava v tej zimi ni nič dražja kakor lani. Mnogo bolj se ne more podražiti, ker bi je sicer ne mogel skoraj več nihče kupovati. Malo dražji je letos samo motovilci, in sicer po 2,5 din meri. ca. Med zelenjavo je največ radiča, domačega po 16 din in gorkega po 24 din. Po 24 din. kakor lani osterje je tudi spinac. Endivijo, ki jo je prejšnja leta navadno uvažali iz Italije, dobivamo zdaj iz Zagreba od bolgarskih vrtnarjev. V splošnem je napredaj po 14 din kg. Napredaj je tudi dovolj cvetače, ki je po 16 din kg. Trg je dovolj dobro založen tudi z do-

mačimi pridelki, pač pa ni vedno dovolj krompirja, a ga gospodinjice ne pogrešajo tako zelo, ker ga še vedno prodaja mesta občina po 1,5 din kg. Opozoriti je treba, da je na stojnici mestne občine napredaj tudi fižol, in sicer po 5 din kg, tretji dan nekoliko ceneje kakor pri nekaterih prodajalcih.

Po perutnini je malo povpraševanja, a trg tudi ni posebno dobro založen z njo. Dovolj je jaje, ki jih prodajajo po večini po 1,75 din, najlepša pa po 2 din. Obožiču so bila jajca že po 2 do 2,50 din, zdaj so se pa malo pocenila, ker je mnogo manj povpraševanja.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 15. januarja: Maver, Pavel, puščavnik

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Njeno življenje
Kino Sloga: Moj mož nori za ženskami
Kino Union: Ali se spominjaš...
Razstava akadem. slikarja Dušana Petriča v Oborselovi galeriji. Odprta od 8. do 18. ure.

Kolo žen zadugark: predavanje o rejli malih živali in konserviranju jajc ter o pomenu malih živali v praktičnem gospodinjstvu. Ob 20. v dvorani glasbenega društva „Sloga“.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Rešjeva cesta 1.
Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 15. januarja: Ugrabljeni Sabinke. Red sreda.
Četrtek, 16. januarja: Krog s kredom. Red četrtek.
Petek, 17. januarja: zaprti (generalka).
Sobota, 18. januarja: Othello. Red premi-erski.
Nedelja, 19. januarja: ob 15.: Princiska in pastirček. Mladinska predstava. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20.: Cigani. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

★

Oficijelno gostovanje madžarskega Narodnega gledališča v Ljubljani Drami z Gorko dramo „Na dnih“ bo v sredo 22. t. m. na kar že zdaj p. n. občinstvo opozarjamo.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 15. januarja: Vesele žene windsorske. Red B.
Četrtek, 16. januarja: zaprti.
Petek, 17. januarja:
Sobota, 18. januarja: Carmen. Izven. Gostovanje Anice Jelačičeve, članice zagrebške opere in tenorista Josipa Gostića.

★

Bizetova opera „Carmen“ je najtemperamentnejša odsko umetnina vse svetovne operne literature. Upriporitev bo zanimiva, ker bosta gostovala v glavnih partijah člana zagrebške Opere. V naslovni partiji bo nastopila Anica Jelačičeva, Josip Gostić bo pel don Josia, katerega je pel na našem odru pred leti z velikim uspehom.

Mlečna akcija v Radočah

Radoča, 14. januarja
Ko se nihče ni mislil, kako bi bilo mogoče prisločiti na pomoč našim žolarkim, so radeški učiteljice s pomočjo županstva že snovale prav na tistem ustanovitve takozvane mlečne akcije. Seveda je v et o tem delovanju prišla tudi v javnost in dopisniki nekaterih listov so se na široko in dolgo razpisali o potrebi mlečne akcije na radeški šoli. Sedanja šolska upraviteljica gospa Grobovšek pa se ni menila za „zrne dobre nasvete“, dopisnikov in je žrtvovala ves svoj prosti čas za trdnost te zamisli in res se je posrežilo s pomočjo učiteljice in g. župana ustanoviti na tukajšnji šoli okredovalnico za odajanje učence, ki prihajajo vsi premraženi v šolo.

Vsak učenec je v torek 14. t. m. v odmoru že dobil skodelico toplega mleka, da ga je ovelo in mu bilo tolikšno udi za okredčilo, ker najprej ni mrd njimi dobe doma za zajtrk le črno žitno kavo brez mleka in dostikrat tudi brez kruha. Naše učiteljice bi sicer rade postrele šolarkom tudi s kozčkom kruha, kar pa je zaradi pomanjkanja moke zaenkrat nezvedljivo.

Da bo mlečna akcija močno obdružiti vsaj v zimskih mesecih, se bodo učiteljice obnile na premožnejše šole za denarno pomoč in uvrstvo, da bo našim učelnicam radi prišlo na pomoč vsi Radočani.

U— Vpršane nile za počitke, ki bodo služili za primer prodaje živil na živilske nakupnice, so bile dostavljene že vsem hišnim posrednikom. Če kak hišni posrednik še ni prejel hišne in vosejalnih n. l. naj ih takoj osebno zahteva v mestnem preiskovalnem uradu v Maršnem domu II. nadstropje, vhod iz Strelške ulice.

DNEVNE VESTI

— **Preiskrba industrijskih in obrtnih podjetij s petrolejem.** Finančni minister je uredil vprašanje preskrbe industrijskih in obrtnih podjetij s petrolejem. Potrebne količine petroleja, razen za razsvetljavo, bodo dobivala ta podjetja po dokazani mesečni porabi. Petrolej se bo kupoval v prodajalnicah na podlagi dovoljenj, ki jih bo izdajala uprava državnih monopolov. Za interesirana podjetja morajo čimprej prijaviti pristojnim zvežem potrebne količine in označiti v kakšno vrsto rabijo petroleja, kajti že za februar se bo dobil petrolej samo na podlagi dovoljenj monopolne uprave.

— **Razpisana služba banovinskega cesarja.** Banská uprava razpisuje pri okrajnem cestnem odboru v Murski Soboti službeno mesto banovinskega cesarja in sicer na banovinski cesti Kranjska-Solna—Cračna meja za progo od km 8.500 do 14.000. Prijavitelj se mora vložiti do 31. t. m. pri okrajnem cestnem odboru v Murski Soboti.

— **Opozorilo delodajalcev.** Od 1. XI. 1940 dalje se računajo prispevki za socialno zavarovanje po novi prispevni tarifi in na osnovi § 22. ZZZP izdane navedbe ministra za soc. politiko. Okrožni urad je razposlal delodajalcem razporednice medznih razredov in prispevkov in to objavil tudi v svojem glasilu »Delavsko zavarovanje«. Razporednice je Okrožni urad razposlal tudi vsem obdinskim uradom. Po tej navedbi se plača n. pr. 12. razred izpod 18 let mesečno 32 do 33 din (medzni razred 30), za službenike in postrežnike mesečno 48 do 50 din (medzni razred I). Za nekvalificirane pomočnike v gostinstvu obratnih se plača najmanj 97 din do 101 din (medzni razred IV). Urad naproša delodajalce, da vzamejo to pojasnilo na znanje in plačilnih nalogov, v katerih so prispevki zaračunani po novih medznih razredih, ne vračajo pa nepotrebnih.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list k. b. banke uprave dravske banovine št. 5 z dne 15. t. m. objavlja uredbu o spremembah in dopolnitvah zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili, uredbu o oporosti Prosvetne zveze iz Ljubljane, uredbu o pomočnem osebju v službi direktorja za likvidacijo knjižniških dolgov pri Priv. agrarni banki, uredbu o spremembah in dopolnitvah uredb o skupnem davku na poslovalni promet z vsemi njenimi pomembnimi spremembami in dopolnitvami, pojasnilo o pobiranju skupnega davka, kadar je označena v fakturi vrednost blaga v raznih valutah, pravilnik o prisilnem odkupu kornice in kornice moka, pravilnik o prenehanju veljavnosti odst. 1, čl. 28., pravilnika o višini nagrad za odvetniške peče, podaljšavo roka za ugodnosti glede papirja za tiskanje na rotacijskih strojih, razglas o odobritvi proračuna Kmetijske zbornice dravske banovine za leto 1941 in razne objave iz »Službenih novic«.

— **Ljubljanski smučar v smrti nevarnosti na Vrhu.** Splošno znani veletiravec iz Ljubljane g. Fr. H. dober smučar, se je napotil v soboto 11. t. m. iz Kranjske gore proti Vrhu z namenom, da bi odkril popolnoma novo smučsko traso po obratnih Priskanih do Erjavčevih koč in nazaj čez Malo Plesenco do Kranjske gore. Njegov trud se je pa le deloma posrečil, kajti na povratku se je zalel vihar in snežni mež, tako, da je zaresil pravo smrt. Po hudih borbah s silnim okenom je po 8-urni blodnji vendar srečno prišel v Kranjsko goro, kjer so ga pripravili rešilno ekspedicijo v hotelu »Petrovo« v mnenju, da se je mogoče prikljubiti gost in velik propagator zimskega športa posrečilo. Ekspedicija je pa izostala, ker se je posrečeno pozno v noč srečno vrnil v »Petrovo«. Priredili so mu iskrene ovacije. Tudi mi mu iz srca čestitamo, da se je rešil.

— **Važno za rezervne oficerje!** 15. t. m. ob 18.30 bo v veliki dvorani »Zvezec«, Kongresni trg, zbor rezervnih oficerjev glavnih rodov vojske (pehote, topništva, konjenice in inženjerstva), na katerem bo podal komandant državne divizijske oblasti važna obvestila.

— **Vse prijave po uredbi o pobiranju draginje in brezvestne splošne je kakor tudi po ostalih uredbah, ki imajo namen pobirati draginjo in nadzorovati cene, se morajo poštati slobodni upravni oblasti prve stopnje (okrajnemu načelniku), predložitvijo policiji, na področju uprave Beograda pa pristojnemu okraju. Prijave pa se lahko pošiljajo tudi drugim oblastem, kakor na primer državnemu tožilstvu in sodišču, uradu za nadzorstvo nad cenami itd. Prijave smejo biti tudi nepodpisane. Vse posle glede takšnih prijav opravljajo splošne upravne oblasti prve stopnje, ki so pristojne tudi za presojanje vseh teh stvari.**

— **Dve punčki, zdravi, debeli, stari tri in pet let, bi oddal za svoji brezposelni delavec, ker mu ni mogoče preživeti ju čez zimo.** Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«.

— **Smučarji, Poljevo vas vabi!** Smučarska izlet, postrežba v Domu prvovrstna.

— **Strojarska št. 18, Novi trojeplani tečaj (dnevni in večerni) pronic 16. januarja.** Prijave sprejema dnevno: Christofor, učal zavod, Ljubljana, Demštrava 18. Na razpolago prospekti! Največja strojeplavica so pisalnih strojev! Dnevni in večerni pouk po želji obiskovalcev. (—)

— **Velike naseljevalne tujskega prometa.** Spiltska Trgovska zbornica je zbrala statistične podatke o tujakem prometu v Dalmaciji in lanskem in predlanskem letu. Iz njih je razvidno, da je bilo predlanskim na področju Turistične zveze v Splitu 51.553 gostov s 412.822 nočnimi na področju Turistične zveze v Sibeniku pa 9719 gostov s 92.972 nočnimi. Lani je bilo na področju Turistične zveze v Splitu 28.360 gostov s 232.287 nočnimi, na področju Sibijske Turistične zveze pa 5475 gostov s 59.387 nočnimi. Na področju spiltske Trgovske zbornice sta bila predlanskim 81.302 gostov s 808.794 nočnimi, lani pa 33.835 gostov s 291.663 nočnimi. Lani je bil torej tujski promet slabši za 27.467 gostov z 214.131 nočnimi.

— **Vodna zveza Dunaj—Jadrano.** Iz Petrinje poročajo, da so pričeli te dni meriti teren ob reki Kolpi pri Petrinji. Ta dela so v zvezi z načrti o vodnem prometu po Kolpi od Siska do Karlova. Po načrtih izdelanih še v Avstro-ogrski bi se vršil promet po Kolpi s pomočjo zatvornice Ena zatvornica bi bila zgrajena pri Petrinji in priprave za zatvornico so se že pričele. Ta dela so se v okvir velikega načrta o zgraditvi vodne poti med Dunajem in Jadranom. Dela bi trajala sedem let.

— **Pilivka jezera dobre nove hotel Tehnični oddelk banke uprave v Zagrebu je izdelal načrte za nov modern hotel na Pilivskih jezerih.** Hotel bo imel 50 sob s 70 posteljami. Hotel bo zgrajen tako, da bo mogoče pozneje dopolniti še pavilione. Pripravlja se tudi uredba o proglasitvi Pilivskih jezer za narodni park.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo zmerno hladno vreme s padavinami. Dovi je začelo v Ljubljani snežiti. Najvišja temperatura je znašala večeraj v Kumboru 8, v Dubrovniku 6, v Splitu 3, na Visu in Rabu 2, v Beogradu —10, v Sarajevu —2, v Ljubljani in Zagrebu —10. Dovi je kazal barometer v Ljubljani 751,2, temperatura je znašala —10, na aerodromu —12,5, v Mariboru —20, v Sarajevu —13, v Beogradu —10, na Rabu —3, na Visu in Splitu —2, v Kumboru —1, v Dubrovniku 2,0.

— **Samomor mlade prodajalke.** V Zagrebu si je končala v ponedeljek življenje 21letna prodajalka Terezija Došen, zaposlena v Veliki kavarni. Domov je prišla dobre volje, toda poznalo si je, da jo v resnici nekaj teži. Kar je začela klicati na pomoč in gosposinja jo je našla s račnam na uših. Govorila ni mogla več, račna je napisala na listek napisala: pokličite zdravnik, strašno peče! Prenehalo so jo sicer na kliniko, pa je bilo že prepozno. Zastrupila se je z neznani, hitro učinkujočim strupom.

Iz Ljubljane

— **Iz Kmetijske trgovine in trgovine s čevlji** bodo z današnjim dnem odprla svoje obratovalnice od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Kupujejo obiskovalci se naproša, da to upoštevajo in nakupe blaga opravijo v omenjenem času. — **Združenje trgovcev.** — **Združenje s nabiralskih pošt.** Ker so ugotovljene pomanjivosti s raznimi nabiralskimi poštami, poziva Združenje trgovcev v Ljubljani svoje člane, da doslej oddajo vsakega prispevke organizacij, društvo, šola, itd., če njih nabiralne pošte niso poštene in overjene po upravi policije v Ljubljani. — **Združenje trgovcev.**

— **Predavanje mr. G. Robertsona o »Walt«.** Pod okriljem Anglijskega društva v Ljubljani je bilo v ponedeljek zanimivo predavanje o kneževini Wales, ki ga je imel profesor na Britanskem inštitutu v Beogradu mr. G. Robertson. Predavanje je otvoril društveni predsednik g. dr. Ferdinand Majaron in povedal, da bo Anglijsko društvo priredilo v tej sezoni še več silnih predavanj, od katerih bo na prihodnjem predavalu lektorica na naši univerzi g. F. S. Coppeland. Posredoval je predavatelja, ki je sam po rodu iz Walesa in kot tak najboljši poklican podatki oris te dežele. Predavatelj je v lepem predavanju orisal zgodovino kneževine Wales od Cesarjevega vpadu iz Galije dalje. Prebivalstvo te kneževine, ki ga je približno štiri milijone, je zaradi goratega ozemlja obdržalo svoj prvotni keltski jezik, skoraj popolnoma neokrnjen, dočim je ostala Anglija bila izpostavljena bolj latinizaciji, francoskim in germanskim vplivom. Nazorno je s nekaj primeri pokazal, kako se razlikuje prvotno keltsko narečje od sedanje angliščine. Prebivalstvo govori po večini prvotni keltski jezik, obenem pa tudi angličino; seveda so pa tudi kraji, kjer prebivalstvo go-

vori samo svoje keltsko narečje. Orisal je dalje naravne lepote te dežele, ki je precej podobna stajarki Sloveniji ter končno tudi opisal industrijski del, kjer so neštevilni premožniki za črni premog, kjer je toliko čistilne in tovarne, da je v dolinah zrak vedno nasičen s premogom in prahom. Jaminjeve predavanja se je udeležilo številno občinstvo, ki je predavatelja nagradilo s prispevanjem.

— **Iz Glasbene akademije v Ljubljani.** Priredil v ponedeljek 20. t. m. ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani simfonično produkcijo v korist »zimske pomoči« s sledečim sporedom: Schubertova overtura »Rozamunda«, Mozartov koncert za violino in orkester v D-duru, Schubertova »Simfonija v h-molu«, Violinski solo bo igral slušatelj III. L. G. A. Jurij Gregorc iz šole prof. J. Slaisa, dirigiral na bo sluš. Samo Hubad iz šole prof. dr. D. S. are.

— **Iz Gope ministrice, zabavna Nušičeva veseliarja.** z Bučarjevo, Hančičem, Eyporom, Lavricem in vodilnih vlogah navdušje obiskovalce. Sentiakobskega gledališča. Vse doseganje predstave so bile popolnoma razprodane. Ponovitev je izvršeno veseliarje bo spet v soboto 18. in nedeljo 19. t. m. ob 20.15. Ker je za predstavi veliko zanimanja, kupite vsi pišice v naprej od jutri dalje v nedeljo 19. ob 15.15 na prirediteljski občini brezplačno predstavo »Princeza in pastirček« za revno ljubljansko dečo.

— **Iz Odbora Akademskega kluba strojničkov.** poziva gospoda kolega, ki je svojo častno pripravil izdajo skriptov univ. prof. Maksa Samca: »Tehnična kemija« naj onih izposojenih 30 klistev ta k o vrne odboru AKS. Odda naj jih vratarju na tehnik! — Odbor AKS.

— **Iz NA VSAKO MI VSAKO PIVO!** — **Iz Lastniki naj se javijo!** Poljeja je aretirala brata Z. ki sta v Lovstviški ulici odkopala iz snega precej bakrene pločvine in jo hoteli odpeljati. Brata sta svedeno zadrževala, da sta pločvino našla toda policija ima stare izkušnje iz njima saj sta že večkrat morala v zapor zaradi tatvine starega železja. Pločvina, ki je vredna več tisočakov, je bila kotovo ukradena in naj se lastniki javijo na policijo. — **Aretnar** je bil tudi neki delavec ki je ukradel dva metra dolga železno cev.

— **Gaj zaslužnih na Navli** je vsak dan tudi ob nedeljah, od 9 do 12 in od 14 do 17. Vhod je z Vilharjeve ceste.

— **Iz Ljudska univerza v Ljubljani.** Zaradi obočlosti predavatelja danes ne bo predavanja. — Tajnik.

Iz Celja

— **Koncert slovenske mladinske klavirglasbe** priredil ljubljanska sekcija »UJME« v četrtek 16. t. m. ob 20. v mali dvorani Celjskega doma. Vse spored, ki je zelo zanimiv in bogat, bo na klavirju izvajala odlična umetnica ga prof. Marta Osterčeva-Vajalova. Vstopnice so v predprodaji v Gorčarjevi knjigarni.

— **O prvi pomoči pri nesrečah v planinah** bo predaval načelnik reševalnega oddelka SPD dr. Bogdan Breclj iz Ljubljane v četrtek 16. t. m. ob 20. v risenični mešarske šole v Celju. Predavanje, ki ga prireditelj Savinjskega področja SPD v Celju, bo spremljalo 70 skiptičnih slik.

— **Umrl je v torku na Teharju pri Celju v 73. letu starosti posestnik g. Franc Pušnik.** Pokojnik je živel prej več desetletij v Gaberju pri Celju. Bil je soustanovitelj gasilnega društva v Gaberju ter kot odločno naroden in napreden mož član in funkcionar številnih nacionalnih organizacij. Prod vojno in po vojni je bil tudi član celjskega okoliškega občinskega odbora. Svoje otroke, izmed katerih živijo tri hčere in sin, je vzgojil strogo v nacionalnem duhu. Pogreb bo v četrtek ob 15 iz hiše žalosni na teharsko pokopališče. V celjski bolnici sta umrla 70letni dinar Franc Cokan iz Gotovelj pri Zalcu in enoletni dinar Jožek Cokan iz Pečnik iz Ljubije pri Mozirju. Pokojnikom bod ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 5.— din

TRGOVINA »EDO« CEVLJI Prešernova 48 Vam postreže v modi, kvaliteti in po najnižjih cenah! Priporočila se EDO CEVLJI 50 L.

OGLASUJ »Slov. Naroda«

V STRAZI se odda v najem klavniča, mešica in ledenica. Samci imajo prednost. Naslov: Jože Vintar, Straz, Dolensko. 358

ZA VSAKO PRILIKO najboljše in najcenejše oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 14 2. T.

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vzevanje zav. peč. lica, monogramov, gumbic — Velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gosposvetska c. 12 in Franciskanova ul. 3. 2. T.

ZADNJI IZUM spalnega fotelja, zelo udoben, odgovarja za vsako najfinjšo posteljo. Prepričajte se brez obvezno pri tiskarstvu Habjanu — Igrška 10. 340

— **Nesreča.** V ponedeljek je padla 46-letna trgovka Emilija Rožinova v Laskem tako neurečno, da si je zlomila levo roko v komolcu. Ponesrečenka se zdravi v celjski bolnici.

— **Mraz.** V ponedeljek jutraj so kazali termometri v Celju 20 do 21 in v okolici 21 do 22 stopinj, v torku jutraj pa v Celju 19 do 20 in v okolici 20 do 21 stopinj pod ničlo.

Iz Kranja

— **Šahovski klub priredi črvi ob 20. v lovski sobi hotela »Stara postaja«** splošni brzoturnir, na katerega so vabljivi tudi neorganizirani šahisti. Ker ima ta turnir propagandni značaj, naj se ljubitelji kraljevske igre prijavijo v čim večjem številu. Prijave se sprejemajo do pričetka turnirja, prijavnine ni.

— **Štavska čevljarica pomočnikov končana.** Po enomesečnem slavljanju čevljar, pomočnikov v kranjskem sodnem okraju pri katerem je sodelovalo okoli 150 pomočnikov je bil v petek 10. t. m. končno sklenjen sporazum, ki zagotavlja čevljar, pomočnikom njihove zahteve. Sporazum je veljaven za ves kranjski sodni okraj kakor so zahtevali to pomočniki. S končno likvidacijo medznega spora med čevljarji in pomočniki je končno urejeno perše vprašanje med in delovnega časa v čevljarški stroki, kjer je vladala sedaj velika neenakost pri posameznih podjetjih in mojstrih. Tudi v tem primeru je zavednost in vztrajnost delavskega povezanosti dosegla lep uspeh. Vsi stavkajoči, ki so prejeli podporo se zahvaljujejo tovarišem in podpornikom, ki so jim na ta način omogočili nadaljevanje stavke.

— **Fotomaterji niso navdušeni za »Organizacijo«.** Prejani tork je bil sestanek fotomaterskega oddelka SPD, ki je bil pred kratkim osnovan. Kljub vestni organizaciji sestanka pa se ga ni udeležilo več kot 5 fotomaterjev kljub temu, da je v Kranju zelo veliko število imetnikov fotoaparata. Zgleda, da se vsi ti ne mislijo resno posvetiti fotometnosti, temveč da jim služijo aparati le v zabavo. Kljub vsemu pa bo treba vztrajati pri odseku fotomaterjev SPD, ker se bo iz skromnih začetkov dalo še marsikaj ustvariti, saj je v našem mestu za uspešen razvoj fotodreska polno pogojev. Vsi oni pa, ki se zanimajo za fotodres, pa niso mogli priti na sestanek, naj se obrnejo na SPD, podružnica Kranj.

Iz Metlike

— **Prijava pridobitne.** Pozivajo se vsi obrtniki, razen pavšalistov, da do konca tega meseca prijavijo pridobitno kakor tudi davek na poslovni promet. Prav tako je do navedenega roka prijaviti rentnino. Zadevne tiskovine se dobe pri občini proti plačilu enega dinarja. Vsi, ki so dolžni prijave izvršiti, naj ne čakajo na zadnji dan.

— **Uradno popravljanje volilnih imenikov.** Vse osebe, ki imajo pravico do vpisa v volilni imenik pa se niso vpisane, naj se zgledajo v občinskem uredu med 20. in 30. t. m. in sicer med 10. in 12. uro. S seboj naj prinesejo krstni list, uradno potrdilo o državljanstvu in uradno poročilo o predpisnem bivanju v občini Metlika mesto. V navedenem času naj se zaradi popravkov v imenikih zgledajo tudi tisti, katerih imena, poklici, službeni in drugi nazivi ter bivališča niso vpisani.

— **Opozorilo vsem lastnikom pločnikov.** Vsi lastniki, ki imajo pred svojimi hišami pločnike, se opozarjajo, da morajo, če bi nastopila poredica, pločnike temeljito očistiti in jih posuti z gramozom oziroma z zagovino. Za vsako nesrečo, ki bi se zgodila na nečistiščnem pločniku, je odgovoren lastnik hiše. Tako razglašala mestno županost.

— **Zvočni kino.** V soboto in nedeljo bo sta v zvočnem kinu predvajana kar dva filma istočasno, in to »Gospodar Šeherez« in pevski film »Pesem poletja«. Kar bo obiskovalce kina gotovo razveselilo. Predstave so ob običajnih urah.

Požar v papirnici »Piatnik«

Ljubljana, 15. januarja. In Radeč smo prejeli pred zaključkom lista vest, da je lebruhalni dopolne požar v papirnici »Piatnik« pri Radečah. Gori baje poslopje, kjer so upravni in pisarniški prostori, medtem ko tovarniških poslopaj orenj za sedaj še ni zajel.

8 filmskega platna

Kino Union: »All se spominjaš...« Tako pristno ameriškega filma kakor je ta v Ljubljani še nismo videli. Gladja in poletja sta vrtoglavice Američanke in Američana, pa ne veš, ali so pri zdravi pameti ali ne. Zgodba, ki nam jo prikazuje film, je za nas pojme nekaj nemogočega, naravnost absurdnega. Toda Amerika je Amerika in moramo se pač sprijazniti z mislijo, da so tam mogoče tudi take reči. Robert Taylor in Greer Garsonova stojita v ospredju ne samo kot glavna junaka, temveč tudi kot najboljši igralski moči. Nekaj prizorov je v tem filmu, v katerih se človek lahko nasmeje, zlasti zadnji. Ze sam ta prizor je vreden, da si ogledamo film, ki je pri vsem svojem bogatem amerikanizmu še vedno znatno boljši od mnogih evropskih filmov.

Snežne razmere

Poročilo Tujakoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD 15. januarja 1941

Pohorski dom, 1030 m, Mariborska koča, 1080 m: —9, jasno, 20 cm pršica na 30 cm podlage; Sokolki dom, 1100 m: —10, jasno, 30 cm pršica na 35 cm podlage; Grič: —10, sneži, 30 cm pršica; Sv. Lovrenc na Pohorju, 483 m: —11, jasno, 38 cm snega, snež; Maribor, 274 m: —8, sneži, 17 cm pršica; Ribnica na Pohorju, 715 m: —13, jasno, 30 cm pršica; Senjorjev dom, 1522 m: —14, jasno, 15 cm pršica na 45 cm podlage; Rimske vrtele, 530 m: —14, sneži, 48 cm pršica; Peča, 1654 m: —8, sneži, 60 cm pršica; Rogaska Slatina, 233 m: —17, jasno, 18 cm pršica; Radeče — Planica, 870 m: —12, oblačno, 50 cm pršica; Planica — Slatina, 950 m: —14, oblačno, 70 cm snega, pršič, drsalnice uporabno; Podkoren, 800 m: —12, oblačno, 42 cm pršica; Dovoje — Mojštrana, 650 m: —9, sneži; Bled, 501 m: —6, oblačno, 10 cm pršica na 40 cm podlage, drsalnice na jezeru uporabno; Poljčanka, 1700 m: —8, sneži, 70 cm snega, pršič; Radovljica, 470 m: —7, sneži, 31 cm snega, pršič, drsalnice uporabno; Bohinj — Sv. Janez, 530 m: —8, sneži, 35 cm pršica; Bohinj — Zlatorog, 530 m: —8, sneži, 60 cm pršica; Dom na Komni, 1520 m: —10, sneži, 115 cm snega, pršič; Valvarorjev dom, 1180 m: —6, sneži, 50 cm snega; Dom na Kravcu 1700 m: —8, sneži, 80 cm pršica; Jezersko, 890 m: —7, oblačno, 20 cm pršica na 15 cm podlage; Polzevo 620 m: —9, sneži, 16 cm pršica na 23 cm podlage; Kureček 823 m: —9, sneži, 30 cm pršica; Mrzlica, 1119 m, 1219 m: —6, sneži, 10 cm pršica na 25 cm podlage.

Curth, 15. jan. Beograd 10.—, Pariz 8 55, London 16 125, New York 431.—, Bruselj 69.—, Milan 21 725, Madrid 40.—, Amsterdam 229 70, Berlin 172 50, Stockholm 102 775, Oslo 98 50, Kopenhagen 83 50, Sofija 425.—, Bukarešta 215.—.

Dajte mi kokos s sivimi pegami!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti! Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvaliteto TUNGSRAM-KRYPTON žarnice!

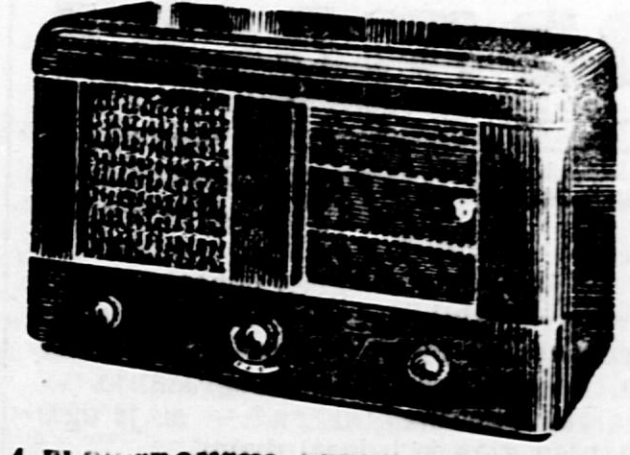
Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUC, MANJŠI STROŠKI!

TUNGSRAM Krypton

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa. Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION RADIO 150

RADIO d. z. o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva c. 7.

RADIOVAL LJUBLJANA, Dalmatinova ul. 13.

ANTUN BREMEC, CELJE, Miklošičeva ul. 2.

L. LUSICKY, MARIBOR, Koroška c. 11.

Angleška kolonija Hongkong

je bila l. 1841 še strma, zapuščena in neobljubljena pečina

Hongkong ni samo eno izmed najlepših pristanišč na svetu, ampak tudi ena izmed štirih ali petih točk na zemlji, katerim dolgujejo Angleži svojo svetovno moč. Gibraltar, Suez, Singapore in Hongkong, ki je samo majhen otok z razen azijske celine, a obvladuje vso Južno Kitajsko in njeno trgovino.

Hongkong je od leta 1841. britska krona kolonija. Takrat je kitajska vlada potopila v tako imenovani »opijski vojni« nekaj z opijem naloženih angleških ladij, in Anglija je po nagli zmagi vzela otok v svojo posest kot »reparacijo«. To je bilo kakor smo rekli, leta 1841., in Hongkong je bila strma, zapuščena in neobljubljena pečina.

Od takrat je minulo malone 100 let, in kaj je nastalo tam po angleški velikopoteznosti in kolonizacijski nadarjenosti! Na strmih pobočjih stoječega »Victoria-Peak« imajo Angleži svoje prekrasne vile, tropske vrtove in vodomete, dalje spodaj palače in šole, bančne poslopja in vojašnice, široke asfaltirane ceste, cerkve, nebotičnike, silose, trgovine, pristanišča, trdnjave, botanični vrt, najemniške hiše, muzeje in vladna poslopja, železnico vzpenjačo do vrha, od koder je edinstven razgled. In pa široki zaliv, najlepše pristanišče na svetu.

V Hongkongu zavzema velik del mesta angleški okraj z lepimi vilami in vrtovi, dočim ima milijon Kitajcev premalo prostora. Zato je v kitajskem delu mesta ka-

kor na mravišču. Po dva, po trije trgovci morajo biti v eni prodajalni. Gneča na ulicah je večkrat taka, da se človek komaj skozi nož pririne.

Vsako leto se vračajo razburjeni dnevi, ko začne stavkati dve sto tisoč kulijev, in sam se guverner mora osebno pogajati z uporniki. Po večini se potem njihovi zahtevam ugodijo, kuliji se spet vrnejo na delo in v kitajski mestni četrti se začne vrvenje kekor v pustni noči.

Promet v pristanišču je tolik, da ga morajo strogi predpisi urejati. Čolni vozijo med otokom in nasproti ležečo celno z veliko brzino, in zdaj pa zdaj se tudi kateri potopi. In takrat je razburjenje! Nedavno se je to zgodilo. Čoln se je strčil s parnikom in se začel potapljati. Kitajci, Evropejci, Japonci, Indijci, Malajci, črnici in Arabci so se prav tako zelo razburili kakor tistih 350 nesrečnikov na čolnu. Toda čoln se je potapljati počasi tako da je bilo mogoče rešiti vseh 350 ljudi. Komaj je zadnji človek zapustil čoln, se je ta potopil.

Voznje s temi čolni pravijo jim »ferry«, spajajo v Hongkongu med najcenejše in najzanimivejši zabave. Pocieni so — 10 Hongkong-centov (ali 3 ameriški) za deset minut trajajoč vožnjo med pristaniščem in celino Kowloon — in kako zanimive! Predvsem ljudje, ljudje! Dostojanstveni Kitajci v črni svili in moderni mladi »bandy« v belih oblekah. Po večini imajo s seboj deklico, eno izmed tistih lepih vit-

kih in elegantnih hongkongskih deklic, ki sloviijo čalec po Vzhodu. Pravijo, da so najbolj šarmantne Kitajke in jih primerjajo s Parižankami. Med njimi so majhne Japonke v pestrih kimono, črne vitke Filipinke in portugalska dekleta iz Macaa, katerih vsaka ima osem ali še več imen. In življenje v pristanišču! Kitajske čolne krmarijo in veslajo ženske. Povsod se kaže velika kitajska ljubezen do cvetic. Celotno krovu najbolj umazane in najrevnejše ladje je cvetlični lonec. Vsepolno je majhnih starih čolnov v katerih živijo najrevnejši med revnimi. Kadar pristajajo veliki potniški parniki, hitijo ti čolni k njim, in njihovi veslci prosijo potnike, naj vržejo 10 centov (kovanec) v vodo. Potem se potaplja, toda temu se ne čudimo toliko, kolikor njihovi spretnosti, s katero spoznajo novice že medtem, ko letijo v vodo. Če vržejo v vodo manjši novček — in potentski so samo neopazno manjši — si lahko prepričani da se noben veslač ne bo potopil.

Da se ladje potopijo, ni tam nič redkega. Velike table pri vходу v pristanišče oznanjajo: pri nevarnosti tajfuna se razobeš rdeča zastava. Vsaka ladja mora takoj prekiniti vožnjo in pristati. Toda čisto pride tajfun tako nepriakovano, da se mu kitajci ne morejo izogniti ali pa preveč zanašajo na svoj pamet in svojo moč. In nekaj dni pozneje gredo skozi Kowloon kitajske mesto nasproti Hongkongu dolgi sprevidi belo oblečenih ljudi: pogrebni sprevidi....

Karli Schäfer v Ljubljani

Ljubljana, 15. januarja

V četrtek ali petek bodo ljubitelji drsalnega sporta imeli izreden užitek. V Ljubljano pride namreč svetovni prvak v umetnem drsanju, nedosegljivi mošter Dunajčan Karli Schäfer. Obenem z njim nastopi profesionalna drsalka Fritzil Gildardi.

Schäferjeva sportna kariera je v krogi, ki se zanimajo za umetno drsanje, splošno znana. Bil je več let svetovni prvak in tudi na olimpiadi je zmagal. V Ameriki je dve leti nastopal kot profesionalni drsalec. Kot tak nastopa po raznih revijah in drsalnih prireditvah po svetu. Naučil se je tudi raznih artistskih in revijalnih nastopov. Pri nas bo z Gildardovo nastopil v sportnem in izrazito revijalnem drsanju.

Medij tožena stranka

V San Franciscu imajo zanimiv sodni spor, v katerem je tožena stranka znani medij May Bruceeva, ki je po lastnem trjevanju pod prvom duha že davno umrlega indijanskega poglavarja. Pred sedmimi leti je čisto prijazna na njene seance 40letna irščica Mariore Daddova in lekoč jo je med potjo z mediju doletela težka avtomobilska nesreča. Po okrevanju se je takoj zglašila pri mediju s prošnjo, naj pokliče duha indijanskega poglavarja in naj ga vpraša, ali naj sodnim potom zahteva odškodnino. Bruceeva ji je ustregla, poklicala je duha in ta je odgovoril, naj le vložijo tožbo. Daddova je to storila in sodišče ji je res priznalo 10 tisoč dolarjev odškodnine.

Po razsodbi je prišel medij k Daddovi, češ da mora na željo postrežljivega duha

dobiti 3.000 dolarjev na grado za dober nasvet. Daddova mu je nagrado res izplačala in najbrže se ne bi zvedelo zato, da ni nedavno umrla. Njeni dediči so pa našli v zapuščini potrdilo na 3.000 dolarjev in zahtevali so od medija, naj denar vrne. Ker pa Bruceeva tega ni hotela storiti, so vložili proti nji tožbo.

Ogenj kot zdravilo

Na obali Eritreje in tudi francoske Somalije zdravijo domači zdravniki božjastne ljudi na kaj čuden način. Čim dobi bolnik napad mu skušajo zdravniki potisniti v usta krog žarečega oglja. Evropski zdravniki so se že opetovano prepričali, da doseže ta primitivni na prvi pogled surovi način zdravljenja božjasti skoro vedno zaželen uspeh.

Prvi košček žarečega oglja je treba božjastniku siloma potisniti v usta. Pozneje ne stiska več tako krčevito ust in oglje mu laže polagoma potiska v nje. Končno božjastnik popusti in božjastnik zaspi. Nekateri domači zdravniki v Francoski Somaliji vplivajo božjastniku v usta še neko tekočino, o kateri pa ne morejo povedati, kako je sestavljena. Pravijo samo, da žareče oglje in ta tekočina zanesljivo pomagata božjastnim. Evropski zdravniki pa niso mogli praktično dognati v čem je prav za prav zdravilna moč žarečega oglja.

Solčni in lunini mrki

V letošnjem letu bomo imeli dva sončna in dva lunina mrka. En sončni mrk bo delni, drugi popolni, lunina pa oba delna. Toda pri nas bomo videli samo drugi delni lunin mrk, začetek delnega luninega mrka 13. marca pri nas ne bo viden, pač pa ga bodo videli v Severni Ameriki, razen najbolj oddaljenih severovzhodnih krajev, dalje na zapadu Južne Amerike, na Pacifiškem oceanu, v Avstraliji in v vzhodni Aziji. Delni sončni mrk 27. marca bodo videli naši antipodi. Prvi kontakt nastane v Pacifiškem oceanu vzhodno od Zelandije, zadnji pa v vzhodnem delu republike Ecuador. Sončni mrk se bo torej videl na Novi Zelandiji, v Polineziji, na Pacifiškem oceanu ter deloma v srednji in južni Ameriki.

Delni lunin mrk 5. septembra se bo videl deloma tudi pri nas; dalje v delu severne Amerike in v vzhodnem delu Pacifika, v Avstraliji, v Indijskem oceanu, v Afriki izjemni severozahodni del. Popoln sončni mrk 21. septembra se bo videl v delu vzhodne Evrope, na Rdečem morju, v Aziji, na Sundskih otokih, v Novi Guineji, v delu severne Avstralije, na Japonskem in v Pacifiku tja do Aljaske. Pas popolnega sončnega mrka se vleče od jugovzhodne točke tja do Kaspiskega morja preko ruske srednje Azije do Guineje.

Dako Makar

Metlika, 15. januarja.

Nenadoma, ko nihče ni pričakoval, je v Metliki davi umrl bivši narodni poslanec metliškega okraja, g. Dako Makar, hotelir in eden najpopularnejših Belokranjcev. Njegov rod izvira sicer iz Zumberka, kjer žive že skoraj pet stoletij skromni, toda junaki Zumberčani, ali pokojni Makar je že v mladih letih prišel v Metliko, si ustanovil tu svojo domačijo in postal pravi Metličan.

Pokojni Dako Makar je bil vse svoje življenje zavezan Sokol in naprednjak. Ko je bilo v Metliki pred 34 leti ustanovljeno sokolsko društvo, si je za svojega starosta izbral Dako Makarja, ki je ostal društveni starosta polnih 30 let, do januarja 1936. Čim je bil izvoljen za starosta tedanjega Belokranjskega Sokola, je ves prosti čas posvetil sokolskemu delu in je njegova zasluga, da se je število sokolskih postojank v Beli Krajini od leta do leta večalo. Skrbel je, da je bil metliški Sokol zmerom v najzdravljivejših stikih z ostalimi belokranjskimi društvi v Beli Krajini in v soseshini. Svoje Sokole je navdušeno vodil na sokolske zlete in jih vgaljal v zveste sinove svoje domovine.

Metlika je pod vodstvom pokojnega staroste in veljaka Doka Makarja postala in ostala močna sokolska postojanka. Da bi se mu vsak skromno oddolžil za njegovo nesebično in požrtvovalno delo, so ga metliški Sokoli po njegovem odstopu januarja 1936 izvolili za častnega starešino svojega društva.

Pokojni Dako Makar tudi sicer nikoli ni držal rok križem. Ko je Metlika pred leti dobila svoj okraj in z njim pravico do na-

rodnega poslanca, je ljudstvo izreklo zaupanje svojemu prijatelju in voditelju Dako Makarju in ga izvolilo za svojega poslance. Čeravno tedaj že v letih se pokojni Makar ni ustrašil naporov, ki so ga čakali, ampak se povsod z največjo ljubljeno zavzema za svoje siromašno ljudstvo.

Bela Krajina in vse jugoslovensko sokolstvo bosta hranila pokojnemu Dako Makarju, svojemu bratu in voditelju, časten in trajen spomin, ki si ga je s svojim delom za svoje rojake in sokolske brate v polni meri zaslužil.

Iz svojega prijznega in zmerom gostoljubnega doma sredi Metlike bo pokojni Dako Makar nastopil svojo zadnjo pot na pokopališče pri Sv. Roku v petek ob 14.

Iz Trboveli

— Mladinske tekme je priredil smučki odsek SPD zadnje nedelje popoldne v Trbovljah. Vreme je bilo krasno. Vodstvu tekme se je javilo 34 mladih tekmovalcev. Razdeljeni so bili na tri skupine. V prvi skupini (8—10 let) je med 4 tekmovalci zasedel prvo mesto Kolar Milan v času 4:03. 2. Dolničar Dušan 4:38. 3. Per Drago. 4. Baumgarten Juro ml. Druga skupina (11—13 let) je štela 17 tekmovalcev. Najboljši as je dosegel Koder Ludvik z 2:34, sledili so Grablji Albin, Orač Marian, Hvale Rudolf in Gradišnik Jože. V tretji skupini so se pomerili že izveščevalni smučarji (14—15 let), njih 12 po številu. Prvi, ki je dosegel obenem tudi najlepši čas dneva, je bil Zavrešek Saša z 2:33. Trtnik Albin 2:44, Hudarin Slavko 2:5, Zidar Vinko in Gracar Jože. Proga je potekla izpod Zeb jovega hriba po travnih kličih proti cilju nad gostilno Fric. Dolga je bila približno 1 km z višinsko razliko 80 metrov. Med tekmovalci je bilo opaziti nekaj prav nadarjenih smučarjev, ki obetajo postati v kratkem času opasni konkurenti našim znanim tekmovalcem. Smučkemu odseku SPD gre vse priznanje, da je v tekmovalni krog pritegnil tudi šolsko mladino ter poleg veselja, ki ga je pripravi decil, nieno navdušenje za smučarski sport izrazil za smučarsko delo. Tekma je bila v večini rokah naenlik od eka g. Riharija Rafaela in smučkega učitelja Ivana Gorjupa, katerima sta pomagala g. Tone Flegar in Baumgarten Juro st. Ta tekma je bila le uvod v črlo vrsto mladinskih prireditev, ki bodo še sledile v teku tega meseca.

— Smučarske tekme v alpski kombinaciji za prvenstvo Zasavja na Mrzlici razpisuje za nedeljo 19. t. m. smučski odsek SPD v Trbovljah. Tekmovalo se bo po veljavnih pravilih v smuku in s-alomu. Tekme se udeležijo lahko vsak verificirani član klubov ZSZJ. Prijavna znaša din 10, ki se plača komisiji v domu na Mrzlici. Tekmovalci uživajo vse ugodnosti članov SPD v domu. Start za sla-

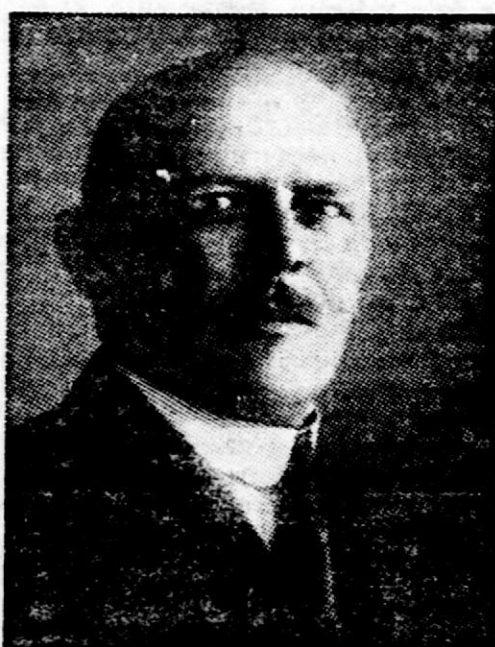
lom ob 9.30 za smuk pa ob 14.30 Cilj za smuk v Trbovljah

— Ze zopet nered. Naš list je danes gotovo zaradi blaohotnega upoštevanja naših pritožb na naslov železniške in vošne uprave zopet izostal »Slov. Narod« klub točni inspekciji iz uprave in pravočasne oddaje na pošti v Ljubljani res hodi čudna pota da tolikokrat greši prav čitljiv naslov Trbovlje. Naš veliki industrijski kraj menda ni neznana zakotna vas, da službujoči ne bi vedel v katero železniško ambulanco sišli Trbovljam namenjeni prav obilen paket pri nas tako razširjenega popolnedevnika. Ali je tako p-slovlanje tudi znak današnjih izrednih časov? Citatelji prosimo, da mero-aini up-števaio boli Trbovlje in napravijo v tem neredu, ki se ponavlja iz meseca v mesec, vendar že enkrat red!

Dva milijona kilometrov je prevozil

Ljubljana, 15. januarja

Te dni je bil po dolgoletnem zvestem in napornem službovanju upokojen g. Rudolf Simončič, ki je kot vlakovodja naših državnih železnih zlasti dobro znan med našimi železničarji.

Rudolf Simončič, belokranjska grča, rojen v Crnomlju, je v službi pri železnici vzdržal polnih 32 let in si je svoj pokoj res v polni meri zaslužil. Kot vlak vodja pri brzih in poštnih vlakih je služboval nad 18 let in je prevozil doma in v tuini toliko prog, kakor malokateri naš železničar. V napornem in odgovornem poklicu železničarja je preživel tudi vsa leta svetovne vojne, zlasti zanimivo pa je, da ni niti v mirnem, niti v vojnem času nikoli doživel nobene neizgode.

Po njegovih računih je do dneva upokojitve prevozil okoli 2.000.000 km, kar je prav lep rekord saj predstavlja petdesetkratno pot do ravniku okoli sveta.

G. Rudolfu Simončiču, ki je bil še od svojih mladih dni zvest naročnik in čita-lj našega lista, želimo ob njegovi upokojitvi še mnogo veselih in zdravih let!

A. E. Fielding

16

Črna mačka prinaša srečo

Roman

— Recimo, — je vprašala Agnes nehote. Nica je znala v gotovih trenutkih svoje poslušalce prepričati in prav zdaj je bil tak trenutek.

— Oporoka. To je najzanimivejše vprašanje.

— Kako morete trditi kaj takega? — se je oglašila Phyllis in njen glas je izdal dvom.

— Kar tako. Če se ne najde oporoka...

— Saj se tudi anonimno pismo ni našlo, — je pripomnila Phyllis.

— V tem primeru bom prej verjela, da je Henry uničil eno oporoko, Gaskellova je pa vzela drugo. Če si je Henry končal življenje zaradi vsebine anonimnega pisma, ga je gotovo poprej uničil.

— Saj si ni končal življenja, — je ugovarjala Agnes Stokesova odločno.

— Recimo pa vendar, da je storil to, — je nadaljevala Nica, ki se ni dala spraviti iz ravnotežja. V pismu je bilo še nekaj mogočih huišega, razen tega, kar je nam povedala. In verjetno je, da je bila to oporoka, ki jo je vzela.

— Saj je priznala, kaj je bilo v tistem strašnem pismu, — je ugovarjala Phyll.

— Neumno kmečko dekle sem, — je zamrmrala Nica ironično. In s tem je bilo rodbinsko posveto-vanje končano.

Eva se je pripravljala k počitku, ko je potrkal nekdo na vrata njene sobe. Misli-la je, da trka Agnes. Bila je pa Phyllis Baileyeva. Videti je bila zelo mlada in plaha, ko je stala na pragu.

— Oprostite, ali smem vstopiti? — je vprašala. Ko so odhajali tistega večera iz jedilnice, Phyllis ni bila preveč prijazno z Evo. Vsaj skozi vrata je šla vedno prva ne glede na to, da-li bo Eva kot starejša užajlena ali ne. Zdaj je pa Evo ganil način, kako se je Phyll zavzemala za Alison Gaskellovo.

Phyll je vstopila zelo boječe in podala Evi roko.

— Lady Heneageeva, oprostite mi, prosim, da sem bila tako neollikano teslo.

Takemu opravičilu Eva ni mogla kljubovati.

— Kako rada bi se pomenila z vami, — je dejala Phyll in sedla na rob postelje. — Marsikaj bi vas rada vprašala... Vse to me je povsem zbegalo...

Phyll je obmolknila.

— Mislim, da smo zbegani vsi.

— Da... toda... — zopet je obmolknila. — Lady Heneageeva, — je nadaljevala še tiše, — ali se more človek tako zelo zmotiti v čustvih drugega človeka? Je-li to mogoče?

— To se tiče Keitha, — je pomislila Eva in si popravila vzglavje. Biti mora zelo previdna. Phyllis je nadaljevala:

— Mislim namreč, je-li mogoče, da bi kdo mislil, da je drugi... no, da ga ima rad, da ga pa oni drugi sovražijo in mu želi vse najslabše... Vso dolgo dobo?

Njene oči so se proseče ustavile na Evi in le-ta se je pomirila. To vprašanje se gotovo ne nanaša na njenega ženina.

— Mogoče je, da ne spoznamo takoj, da nas nekdo ne ljubi preveč, — je dejala s svojim mirnim glasom. — Toda takega hladnega razmerja ne smemo zame-njavati z mržnjo. Le redki ljudje znajo sovražiti in želeči bližnjemu zlo.

Phyllis je sedela čisto tiho. Šele čez nekaj časa je zadrdhela in vstala.

— Hladno mi je in vendar je topla noč. Nikoli nisem vedela, kaj je strah. Zdaj se pa vsa tresem.

— Strah? — Evo je ta beseda presenetila; hropečega deklinačnega glasu in njenega izraza se je pa ustrašila.

— Da, ali ni to neumno? — Phyllis se je krčevito zasmejala. — Oh, če pomislim... zares ne vem... Vstala je in stopila k vratom. — Oprostite, da sem vas motila, toda morda ste vi sami... morda so tudi drugi... — in Phyll ni izgovorila svoje misli do konca.

— Kje je Lucky? — je vprašala Eva z veselim glasom. — Vzemite jo s seboj v sobo, da vam bo veseleje.

— Doslej me je čakala vsa večer, kadar sem se zakasnila, — je dejala Phyllis. — Danes je pa tudi

ona pozabila name. Tudi ona! Lucky! — To je bilo prvo namigavanje na Keitha.

— Kar se tiče gospe Evansove in sira Henryja, — je nadaljevala Phyllis ostro, — se s Keithom strinja v mnenju.

— No? — je zamrmrala Eva.

— Namreč v tem, da verjameva, kar trdi Alison Gaskellova. Seveda, to bi pomenilo za Keitha, da bi bil hudo prizadet. Meni bi pa bilo to vseeno. Nočem se omožiti s Keithom iz preračunljivosti, lady Heneageeva, temveč samo zato, ker sem se zaljubila vanj. In on me ima rad, — je pripomnila s prepričevalnim glasom. Eva je pripomnila nekaj primernege in Phyllis jo je iskreno poljubila, potem se je pa ponovno opravičila za nadlegovanje, odšla iz sobe in poklicala mačko.

Eva je legla, zaspati pa ni mogla. Že je bila pričela drugič šteti do sto, ko je zopet nekdo potrkal. To pot je bila Nica, oblečena še vedno tako, kakor je bila pri večerji. Kakor običajno je kadila.

— Vedela sem dobro, da še ne boš spala, — je dejala v pozdrav. Videla sem Phyllis, kako je šla k tebi. Kakor je pač njena navada, mi je zaloputnila vrata pred nosom. — Nica je obmolknila, toda Eva ni odgovorila. V mraku je bila Nica podobna strašilu. Eva se je nerada dramilila iz dremanja, ki se je bila s težavo pogreznila vanj. Tako ni hotela povsem odpreti oči. — Upam, da ti ni povedala nič važnega, — je nadaljevala Nica. Zopet molk. Eva je samo odkimala z glavo v znak, da so še ljudje, ki hočejo ponoči spati.